

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 28. De cofirmatione ac præsertim illius post Baptismum
administrandæ antiquitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

Domini, halleluia. h. candidari effecti sunt, & in ore
 eorum, halleluia. Verba enim, in circuitu altaris
 Domini, ad veterem morem baptizatos ad al-
 tate collocandi, sicut verbum, candidari, ad ve-
 stem candidam illis dari solitam, referri oportere
 nemo, nisi qui antiquam consuetudinem
 eo die baptizandi ignoret, inficari audebit.

De Confirmatione, ac praesertim illius post Baptis-
 mum administranda antiquitate.

CAP. XXVIII.

DEinceps videndum est, ecquid de ritu
 post Baptismum confirmandi ex veterū
 Patrum lectione mihi tumultuaria scriptura
 suggerat: eo faciliore conatu, quo difficilius
 est, probationis exitum, quam principium in-
 uenire. Adhibebo tamen mihi modum in im-
 mensa Authorum serie, & omisis, qui media,
 aut posteriori ætate floruerunt. Isidoro Hispa-
 lensi lib. 2. de Eccles. Offic. cap. 26. Ordine Ro-
 mano in die Iou. sanc. Marcellino presbytero
 de vit. S. Suuiber. cap. 63. Vuibaldo Eisterensi
 cap. 20. vit. S. Bonifac. Rabano Mauro de In-
 stitut. Cleric. lib. 1. cap. 30. Smaragdo in dia-
 dem. Monachor. capit. 71. Micrologo de Eccl.
 Obseruat. cap. 21. ac aliis innumeris, in recen-
 sendis antiquioribus insistam. Nec ab alio po-
 tius orationis exordium ducam, quam ab eo,
 qui primus omnium fuit, Clemente, inquam,
 Primo, Apostolorum æquali, qui Epist. 4. mo-
 Eee

Baptizati
 statim con-
 firmaban-
 tur.

dum vitæ rectè instituendæ, atque æternæ felicitatis adipiscendæ præscribens, confirmationis sacramentum cum baptismo copulat, & connectit. quod argumento est, alterum alteri subdi, solitum esse: omnibus, inquit, festinandum est, sine mora renasci Deo, & demum consignari ab Episcopo, quum autem regeneratus fuerit per aquam, & postmodum septiformi spiritus gratia ab Episcopo (ut memoratum est) confirmari, &c. S. vero Dionysius Areopagita, B. Pauli discipulus, lib. de Eccles. Hierarch. cap. de bapt. cum longum cæremoniarum eius ordinem persecutus esset, postmodum Confirmationis sacramentum adiunxit his verbis: eundemque cum veste eo digna induerunt, rursus ducunt ad Hierarcham, is, cum virum unguento, quod maxime divinos efficit, insigniuit, Eucharistia, quæ vim maximam habet perficiendæ sanctitatis, participem esse, pronunciat. Quem locum de vñctione frontis, quam Confirmationem dicimus, non autem verticis, accipiendum esse, nemo ignorat, cum hæc (ut diximus) Dionysij tempore in vñ non esset. & cap. 4. eiusdem libri sacram chris-matis vñctionem baptizatis ad cumulatiõis gratiæ infusionem statim conferri, docet: cum inquit: quin etiam ei, qui sanctissimo regeneratiõis mysterio initiatur, divini spiritus aduerm consummans, unguenti datur perfusio. Perpicuum est enim, unguento sacram confirmationem intelligi: non solum quia chrisma, quod Confirmationis materia est, ob oleum, balsamumque, ex quibus constat, merito unguentum appellari potest, verum etiam quod divini spiritus con-

Cap. 3:

Summationis mentio fit, quæ Confirmationi
 vere tribuitur. Idem haud obscure perspicitur
 apud S. Iustinum philosophum, & martyrem
 lib. respons. ad quasdam Christianas quæst. (si
 tamen est Iustini ille liber, quod multi vocant
 in dubium) q. 137. Vbi eruditus vir, & pius, cum
 fidei nostræ sacramenta abstrusiora, & obscu-
 riores sacrarum literarum sententias religiosa
 quadam curiositate diligentius inquirere, cer-
 titudinemq; & veritatē earum clarius in aper-
 tum proferre, sibi in animum induxisset, Chri-
 stianum hominem inducit, (præ insita generi
 sermonis facilitate) dialogi more interrogan-
 tem, quid causæ sit, vt, cum Baptismus noster
 Christi patientis, & rediuiui symbolum refe-
 rat: ille vero, priusquam cruci affigeretur, à
 Maria vnguento delibutus fuerit; nos tamen
 post baptismum sacro chrismate ad luctā spiri-
 talem inungamur. Sic enim scribit: *Si ante se-
 pulchram Maria vnguento Dominum unxit: nos au-
 tem in baptismo symbola, signaque passionis, & re-
 surrectionis eius viserentes, celebramus: quomodo pri-
 mum oleo vngimur, ac deinde in sacro lauacro, quæ
 dicta sunt, symbolis peractis, post illa vnguento consi-
 guamur? Siquidem Dominus primum vnguento de-
 libutus est, ac deinde passus &c.* Vbi notandum est
 nomen vnguenti, quo sacrum chrisma indi-
 cari, supra docuimus; nec obliuioni tradenda,
 quæ de origine baptizatos chrismate in verti-
 ce vngēdi c. 3. dicta sunt: vt, cum eā à S. Syluest.
 ductam esse, memineras, duplexq; solum modus
 chrismatis vsus extiterit, in vertice, & fronte,
 hanc S. Iustini, qui Syluestro antiquior est,
 Eeē ij

Liber resp.
 an sit S. Iu-
 stini.

auctoritatem de frontis vnctione, quæ ad
 Confirmationem pertinet, accipi oportere,
 intelligas. In quam sententiam Tertullianus
 lib. de bap. cap. 8. eius sacramenti ceremonias
 referens, debite, inquit, manus imponitur, per
 benedictionem aduocans, & inuitans Spiritum san-
 ctum. & lib. de præscript. aduer. hæret. cap. 16.
 aqua signat, spiritu sancto vestit, & capit. 40. signat
 illic in fronte milites suos. rursus de reſurrect. car-
 cap. 8. caro signatur, vt & anima munitur, cum
 manus impositione adumbratur, vt & anima spiritu
 illuminetur. Non ſolùm enim Pamelius, vt
 doctiſſimus ea loca de Confirmatione expo-
 ſuit, ſed ita quoque explicanda eſſe, facile ex-
 iſtimare poſſumus: cum manus impositionis
 ac ſigni Crucis in fronte, quæ Confirmationis
 ceremoniæ ſunt, & Spiritus ſancti, qui in
 Confirmatione tribuitur, mentionem faciunt.
 Urbanus vero Pontifex I. Epist. Decret. ad vni-
 uerſos Chriſtianos, volens hortari, vt in ſpiri-
 tualibus vitæ exercitationibus verſarentur, ab-
 iecta que ſordida lucri cupiditate, & volupta-
 tum amore, quæ plerumque homines de men-
 tis ſtatu dejiciunt, in vnius Dei recordatione,
 & quaſi amplexu iugiter acquieſcerent, Con-
 firmationis ſacramentum, quo ſtatim bap-
 tizati donabantur, in medium adduxit: quaſi
 minimè deceret, eos, qui Spiritum ſanctum
 accepiffent, terrenis commentationibus oc-
 cupari: omnes, inquit, enim fideles per manus im-
 poſitionem Episcoporum Spiritum ſanctum poſt bap-
 tiſmum accipere debent, vt plene Chriſtiani inu-
 niantur: quia, cum Spiritus ſanctus inſunditur, eo

fidele ad prudentiam, & constantiam dilatarur. De
 spiritu sancto accipimus, ut efficiamur spirituales:
 quia animalis homo non percipit ea, quae sunt spiri-
 tus Dei, quo loco videmus, non solum Chris-
 matis sacramentum baptizatis dari solitum,
 sed etiam illud ad veri Christiani perfectionem
 quandam pertinuisse. Cui opinioni fauens S.
 Cyprianus Epist. 73. ad Iubaian. ipsos baptiza-
 tos Chrsimatis sacramento consummari, quod
 est perfici, dixit his verbis: quod etiam nunc quo-
 que apud nos geritur, ut, qui in Ecclesia baptizan-
 tur, praepositis Ecclesia offerentur, & per nostram ora-
 tionem, ac manus impositionem Spiritum san-
 ctum consequentur, & signaculo Dominico con-
 summentur. Et Melciades Papa Epist. Decret. ad
 Vniuer. Hisp. Epist. respondens ipsorum questionem,
 quod inam dignius sacramentum, Baptismus,
 an Confirmatio esset. tantam inter utrunque
 affinitatem, & quasi cognationem agnoscit,
 ut vnum sine altero perfectum, & absolutum
 esse, inficietur, verba eius haec sunt: ita coniuncta
 sunt haec duo sacramenta ut ab invicem, nisi, morte
 praesente, nullatenus possint segregari, & vnum sine
 altero rite perfici non potest, nam vnum, praesente
 morte, saluare sine altero potest, aliud autem non po-
 test. & paulo post, in eodem argumento perli-
 stens: quod in confirmandis Neophytis manus im-
 positio tribuit singulis, hoc tunc Spiritus sancti descensio
 in credentium populos donauit vniuersis. Sed, quia
 diximus, quia manus impositio, & confirmatio ad
 baptismi perfectionem pertinent, & qui iam rege-
 natus in Christo est, confirmare aliquid possit, forte co-
 gnat sibi aliquis: quid mihi prodest, post mysterium

Ecc iij

Confirma-
tio perfe-
ctionis no-
mine voca-
batur

baptismatis, mysterium confirmationis, &c. quibus similia sunt, quæ S. Ambrosius lib. 2. de sacram. cap. 2. scribit: post fontem superest, ut perfectus fiat, nihil enim aliud perfectio, quam confirmationis significat: cum hæc olim eo nomine appellaretur. sicut de confirmationis ritibus ostendimus. Et S. Hieronymus fere idem confirmat lib. aduers. Lucif. cum pro Ecclesie ritibus egregie disputans, inquit: an nescis, etiam Ecclesiarum hunc esse morem, ut baptizatis postea manus imponatur? Et rursus ibidem: non quidem deum, hæc esse Ecclesie consuetudinem, ut ad eos, qui longè in minoribus Urbibus per presbyteros, & diaconos baptizati sunt, Episcopus ad inuocationem sancti Spiritus manus impositurus excurrat. Et S. Augustinus adeo manifeste hanc consuetudinem tradidit, ut, cum baptizatorum, & martyrum quandam similitudinem, ac velut cognationem referret, illos Pontificie manus impositione Spiritum sanctum percipere, hos sancti Spiritus domicilium effici, docuerit. Eius enim verba, quæ lib. de Ecclesiast. dogmat. habentur, hæc sunt: baptizandus confiteatur fidem suam coram sacerdote, & interrogatus respondet: hæc et martyr coram persecutore facit: quia & confiteatur fidem suam, & interrogatus respondet: ille post confessionem vel aspergitur aqua, vel intingitur: & hoc vel aspergitur sanguine, vel contingitur igne. ille manus impositione Pontificis accipit Spiritum sanctum, hoc habitaculum efficitur Spiritus sancti. Adde Theodoretum, celeberrimi authoris, testimonium, qui ad ca. 1. Cantic. virtutum Christianarum exercitationes fidelibus persuadendi ex eo argumen-

tum defumit: quod, post baptismum confir-
 mationis caractere insigniti, vberriam Spi-
 ritus sancti copiam acceperint: *sacri*, inquit,
 baptismatis mysterium recordare, in quo, qui in iuan-
 tur, post satane abnegationem, & Dei confessionem,
 veluti signo, ac nota quadam regia, spiritualis un-
 guenti chrismate inuncti, sub ea visibili unguenti
 specie inuisibilem sanctissimi Spiritus gratiam susci-
 piunt. quæ verba de confirmationis sacramen-
 to, non autem de chrismate in vertice acci-
 pienda esse, facile conjici potest: quod *signa*, ac
 nota meminerunt: quæ voces soli confirmatio-
 ni tribuuntur. Possunt etiam ad huius moris
 confirmationem Primasij verba adduci in ca.
 13. Epist. ad Hebr. *donum Spiritus sancti datur in
 baptismo per impositionem manus Episcoporum, quæ
 omnia gratis à Deo dantur.* Neque aliter accipi-
 endum est Concilij Laodiceni statutum cap.
 48. vbi de hac eadem confirmandi consuetu-
 dine, oportet, inquit, *baptizatos, post baptismum,
 chrismatis quoque cælestis, & regni futuri partici-
 pes fieri.* Sane quam eximio testimonio non so-
 lum Confirmationis caractere insigniri soli-
 tos, sed etiam ad eum suscipiendum coactos
 fuisse. Verum eius generis loca plurima apud
 veteres scriptores inuenies. Ex vita enim S.
 Auxibij Solensis Archiepiscopi, quam Simeon
 Metaphrastes refert, colligimus, S. marcum, E-
 uangelicæ scriptionis gloria illustrem, ipsi Au-
 xibio postquam sacrû baptismum administravit
 Confirmationis sacramentum contulisse: *post-
 quam, inquit Metaphrastes, ipse fuit baptizatus,
 imponens ei manus, dedit Spiritum sanctum, &c.*

Eee iij

Baptizatis
 necesse e-
 rat, statim
 confirma-
 tionis sa-
 cramento
 muniri.

Cuius autoritatis momentum ex eo pendet, quod, absoluto baptismo manus impositionis meminit; quam Confirmationis ceremoniam fuisse, & dictum est alibi supra, & fusius dicetur, cum Confirmationis ritus explicabimus. In Actis etiam S. Sulannæ Virginis, quæ putantur à Notariis Romanæ Ecclesiæ conscripta, perspicuum est. Claudium, & Maximum fratres, eius patros, cum Caium Episcopum, de rebus diuinis ad populum dicentem, sitientibus auribus audissent; tam ingentem motum animorum esse factum, ut a fabulis, & impura superstitione illico traducti, eodem tempore Baptismi, & Confirmationis sacramento insigniti fuerint. Quemadmodum ipsa verba indicant: *Eadem hora Boetii Caium Episcopum linxit cum chrismate.* Et infra: *baptizauit eos, & pelui eleuatum chrismaris sacramento linxit.* Item in vita S. Stephani Papæ legimus, quam plurimos, qui sæuo persecutionis turbine acti, in loca occultiora secesserant, a Beato Pontifice, post Baptismum, alijs sacramentis, hoc est, Confirmatione & Eucharistia munitos fuisse. Sicut ex Simeone Metaphraste constat: *cum igitur ad illam cryptam conuenissent, inuenit illic tam mares, quam femina, centum, & octo, quos illo ipso die Pontifex in nomine Domini nostri Iesu Christi, sanctissimo baptismo, & alijs diuinis mysterijs consecrauit, & ut illis placatum, & propitiu Deum redderet, sacrificium obrulit: seque omnes sacramentorum participes facti sunt.* Et apud Surium SS. Secundiani, Marcelliani, & Veriani vita manuscripta nobis suppetit, in qua S. Sixtus

Pontifex nonnullis a Beato Timotheo virali fonte lustratis, Confirmationis sacramentum administruit. ita enim scriptum reperies: *beatus Timotheus, cum eos catechesei instruxisset, baptizavit eos, accitusque beatus Sixtus Episcopus confirmavit eos.* Contra vero Novatianus ille novæ sectæ inventor, cum à Spiritu immundo, quo mirifice vexabatur exorcistarum præsidio liberatus esset, ac postmodum gravi morbo implicatus, ad ultimum periculi venisset, metu mortis, & gehennæ baptizari voluit: sed morbo tandem elapsus, priori obscœnitate arrepta, in Christi, & Baptismi contemptum, nec alias eius ceremonias, nec Confirmationis sacramentum accepit: argumentum relinquens posteris, metum, exclusâ voluntate, malum diuturnitatis esse custodem; & eos qui in conscientia pravo habitu obforduerunt, vix ad novam vitæ institutionem, & disciplinam resurgere. Proinde contra eum disserendi occasionem arripies Cornelius Papa Epist. ad Fab. quam refert Eusebius Cæsariensis lib. 6. Hist. Eccles. cap. 31. ita inquit: *in lecto, in quo decumbebat, aqua circumfusus, baptismum accepit, si modo talis hominem baptismum accepisse, dicendum sit: verum morbo tandem elapsus, neque cetera, quibus, post baptismum, secundum Ecclesie canonem, imbuti oportuerat, acquisivit: neque Domini sigillo ab Episcopo obsegnatus fuit. Quo quidem neutiquam potius, quomodo, quæso, Spiritum sanctum adeptus est? Multo igitur melius cum Constantino Imperatore actum est, qui, post baptismum, sacro chrismate instructus, in spiritali certamine viriliter pu-*

gnare, & supremum vitæ actum sanctè peragere meruit. De quo ipsemet loquens in Edicto ad Syluest. Pap. sic ait: *benedicto fonte, illic me trina mersione unda salutis purificauit, leuatoque me de venerabili fonte, induto uestibus candidis, spiritiformis gratia spiritus consignationem adhibuit beati chrisimatis unctione.* S. etiam Basilius, & Eubulus, cum religionis causa, Christi vestigia Hierosolymis lustrarent, à Maximo vrbis Episcopo sanctum Confirmationis sacramentum statim post Baptismum susceperunt; scribente Amphilochio in vit. S. Basil. *admirans vero Maximus Episcopus Basilij in Deum amorem, orans induit eum resurrectionis Christi uestimentis. Baptizauit autem etiam Eubulum, vngensque eum sacro chrismate, tradidit illis viuificam communionem.*

Addo nobilissimum Clodouei Gallorum Regis exemplum, qui primus ex illis Regibus dei sacramento, vero numini suam fidem obligauit. Hunc enim, cum diuino impulsu, & crebris S. Remigij sermonibus, paulatim in studium Christianæ religionis incubuisset, ab eodem Pontifice facti Baptismi, & Confirmationis nota munitum fuisse, tradit Hincmarus Rhemenfis Archiepiscopus de vit. S. Remigij his verbis: *Et susceptus ab ipso Pontifice de sancto fonte, perunctus est sacro chrismate, cum signo sancte Crucis Domini nostri Iesu Christi.*

Clodoueus
primus è
Gallix Re-
gibus bap-
tismum su-
cepit.